

Eksaminācijas (sertifikācijas) procedūra

Šajos norādījumos noteikta sertifikācijas procesa gaita. Saistošie dokumenti - standarts LVS EN ISO/IEC 17024 “Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām”, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.610 „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” un LEB Sertifikācijas departamenta kvalitātes rokasgrāmata.

Sertifikācijas process sadalās divās daļās:

- pirmā daļa (to veic 1.- ekspertīzes komisija) – meistardarba (praktiskā darba) pārbaude (ekspertīzes Protokols Nr.1), to veic eksperts (speciālists) vienpersoniski (atsevišķos gadījumos, atkarībā no meistardarba sarežģītības pakāpes un apjoma, var tikt pieaicināti arī vairāki eksperti), pirms otrās daļas pārbaudes,
- otrā daļa (to veic 2.– Sertifikācijas (eksaminācijas) komisija) - teorētiskās un praktiskās amata zināšanas. Teorētiskā pārbaude notiek rakstiski par pārbaudes programmas jautājumiem un arī jautājumiem, kas attiecas uz izpildīto meistardarbu (projektu, darbu vadītāja atskaiti u.tml.).

1. Mērķis un lietošanas joma

Šajos norādījumos noteikta eksāmena norises gaita.

2. Saistītie dokumenti

LVS EN ISO/IEC 17024 „Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām”, MK noteikumiem Nr.610 „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi”, LEB SD kvalitātes rokasgrāmata.

3. Saīsinājumi

LEB - Latvijas Elektriķu brālība;
SD - Sertifikācijas departaments.

4. Termini un definīcijas

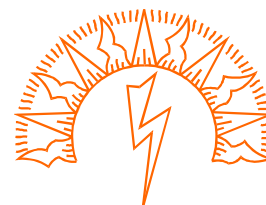
Novērtēšana – process, kas novērtē personas spējas izpildīt sertifikācijas shēmas prasības

Eksāmens – mehānisms, kas ir daļa no novērtēšanas, kurā novērtē kandidāta kompetenci ar vienu vai vairākiem līdzekļiem, tādiem kā rakstisku, mutisku, praktiska nodarbība un novērtējums

Eksaminētājs - persona, kas ir kompetenta vadīt un skaitliski vērtēt eksāmenu, kur tas prasa profesionālus vērtējumus

Pretendents – persona, kas ir iesniegusi pieteikumu pieļaišanai sertifikācijas procesā

Kandidāts – pretendents, kurš izpildījis konkrētus priekšnoteikumus un ir pieļauts sertifikācijas procesam

5. Prasības pretendētam

Uz sertifikāciju var pretendēt personas, kas atbilst Būvniecības likuma 13.panta 4, 5.daļas noteiktajām prasībām.

5.1. Pretendentam ir pastāvīgā prakse būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes profesijā – būvdarbu vadīšanas, būvuzraudzības specialitātēs, kas:

- 5.1.1. ieguvusi pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību būvinženiera studiju programmā;
- 5.1.2. apguvusi patstāvīgai praksei nepieciešamās zināšanas un prasmes;
- 5.1.3. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņēmusi būvprakses sertifikātu.

5.2. Pretendentam ir patstāvīgās prakses tiesības būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes profesijā – inženierizpētes, projektēšanas, būvdarbu vadīšanas, būvuzraudzības specialitātēs, kas:

- 5.2.1. ieguvusi otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību būvinženiera studiju programmā;
- 5.2.2. apguvusi patstāvīgai praksei nepieciešamās zināšanas un prasmes;
- 5.2.3. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņēmusi būvprakses sertifikātu.

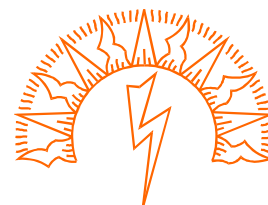
5.3. Lai pretendētu uz **būvspeciālista sertifikāta saņemšanu**, persona kompetences pārbaudes iestādē iesniedz:

- 5.3.1. iesniegumu (LEB SD standarta veidlapa sask.ar MK Nr.610, 3. pielikums);
- 5.3.2. izglītības dokumentu apliecinātas kopijas. Izglītībai reglamentētā sfērā jāatbilst 5.1., 5.2. punkta un Būvniecības likumā noteiktajām prasībām 13.pantā 4,5. daļas;
- 5.3.3. apliecinātu darbu sarakstu sertifikātam atbilstošā jomā, specialitātē un darbības sfērā, kuru izpildē pretendents piedalījies (LEB SD standarta veidlapa sask.ar MK NR.610, 4. pielikums);
- 5.3.4. LEB SD noteiktos papildu dokumentus:
 - 5.3.4.1. CV (profesionālās darbības apraksts);
 - 5.3.4.2. papildus kompetences izglītību apliecinājoši dokumenti pēc pretendenta ieskatiem – par kursu/ semināru noklausīšanos specializācijā;
 - 5.3.4.3. elektrodrošības apliecības kopija, ja tāda ir;
 - 5.3.4.4. kandidātam, kas pretendē uz sertifikāta iegūšanu reglamentētajā sfērā „Elektroietaišu izbūves darbu vadīšanā” un „Elektroietaišu izbūves darbu būvuzraudzībā” tiek veikta zināšanu un kompetences pārbaude nereglamentētajā sfērā „Elektroietaišu izbūve” iekļaujot izvēlētajai sfērai atbilstošus pārbaudes jautājumus eksāmenu biļetēs.
- 5.3.5. dokumentu, kas apliecina veikto apmaksu par sertificēšanas pakalpojumiem.

5.4. Pretendenta dokumentu izvērtēšanas process:

5.5. Pretendenta iesniegtos dokumentus sākotnēji izvērtē LEB SD lietvede, SD direktors tad nozīmēts eksperts (speciālists), kura patstāvīgajā praksē nav konstatēti pārkāpumi, kurš:

- 5.5.1. izskata iesniegumu būvspeciālista sertifikāta saņemšanai un izvērtē personas iegūtās izglītības atbilstību Būvniecības likumā noteiktajām prasībām;
- 5.5.2. izvērtē personas praktiskā darba pieredzes vai patstāvīgās prakses atbilstību šo noteikumu prasībām;

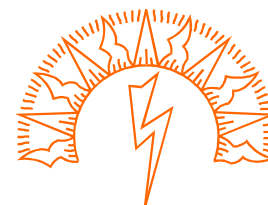

- 5.5.3. ja nepieciešams, 10 darbdienu laikā no dienas, kad saņemts iesniegums būvspeciālista sertifikāta iegūšanai, pretendents pieprasa papildu informāciju;
- 5.5.4. 10 darbdienu laikā pēc šo noteikumu 5.1., 5.2. vai 5.3. punktā minēto dokumentu vai 5.3.4. apakšpunktā minētās papildu informācijas saņemšanas un izvērtēšanas:
 - 5.5.4.1. uzaicina pretendentu uz kompetences pārbaudi, norādot tās norises vietu un laiku;
 - 5.5.4.2. pieņem lēmumu par atteikumu uzaicināt pretendentu uz kompetences pārbaudi, ja pretendents neatbilst Būvniecības likumā un šajos noteikumos minētajām prasībām būvspeciālista sertifikāta saņemšanai.
- 5.5.5. izvērtēšanu eksperts veic saskaņā ar sertifikācijas shēmu, Nolikumu par sertifikātu izsniegšanas kārtību.
- 5.5.6. ekspertu komisija sniedz objektīvu vērtējumu par pretendenta atbilstību izvēlētajai jomai, sfērai veicot atzīmes uz pretendenta iesniegumu.
- 5.5.7. LEB SD lietvede sagatavo lēmumu un informē pretendentu par atbilstību/ neatbilstību sertifikācijas izvirzītajām prasībām.

5.6. Eksaminācijas komisija:

- 5.6.1. SD direktors izveido eksaminācijas komisiju, kurā ietilpst 2 eksperti (speciālisti), un nozīmē komisijas priekšsēdētāju;
- 5.6.2. Eksaminācijas komisijas sastāvā ir eksperti, kuru kvalifikācija atbilst:
 - 5.6.2.1. reglamentētajā sfērā, kas ieguvuši otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību būvniecības jomā būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes studiju programmā un **vismaz piecus gadus** ilgu patstāvīgo praksi pretendenta izvērtējamajā darbības sfērā un kuru patstāvīgajā praksē nav konstatēti pārkāpumi (sask. ar MK Nr.610, 18.p.).
 - 5.6.2.2. nereglamentētajā sfērā, kas ieguvuši:
 - 5.6.2.2.1. otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību būvniecības jomā būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes studiju programmā un **vismaz piecus gadus** ilgu patstāvīgo praksi pretendenta izvērtējamajā darbības sfērā un kuru patstāvīgajā praksē nav konstatēti pārkāpumi;
 - 5.6.2.2.2. vidējo tehnisko izglītību vai pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību būvniecības jomā būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes studiju programmā un vismaz **desmit gadus** ilgu pastāvīgo praksi pretendenta izvērtējamajā darbības sfērā un kuru patstāvīgajā praksē nav konstatēti pārkāpumi.”
- 5.6.3. LEB SD lietvede saskaņo eksāmena norises vietu un laiku ar eksaminācijas komisijas locekļiem un paziņo to sertifikācijas kandidātiem;
- 5.6.4. eksperts savlaicīgi iepazīstas ar kandidātu personas datiem, lai pārliecinātos par neietekmējamības esamību.

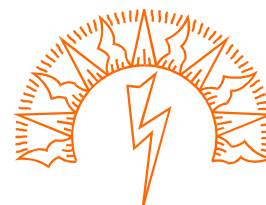
5.7. Eksāmenu biļetes:

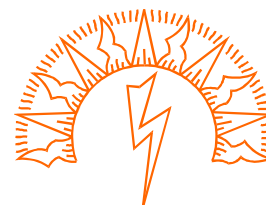
- 5.7.1. SD direktors, izmantojot elektronisko eksaminācijas datubāzi, sagatavo eksaminācijas protokolus un eksāmena biļetes. Katra virziena vienai jomai un līmenim biļetēs jābūt trim jautājumiem. Biļetes katram sertifikācijas virzienam, jomai un līmenim apstiprina SD vadītājs. Periodiski vai vismaz vienu reizi gadā SD vadītājs, piesaistot attiecīgās jomas eksaminācijas ekspertus, organizē eksāmena metodoloģijas un eksaminācijas jautājumu izskatīšanu, aktualizēšanu un pēc atklāto neatbilstību novēršanas tos atkārtoti apstiprina;
- 5.7.2. vienai darbības sfērai, profesionālajam novirzienam un līmenim biļetē ir 15 jautājumi:
 - 5.7.2.1. 1.jautājums aptver vispārējos un teorētiskos jautājumus saistībā ar izvēlēto darbības sfēru (jomu);
 - 5.7.2.2. 2.jautājums saistīts ar standartiem, noteikumiem un citu normatīvo aktu prasībām, kuri attiecas uz eksaminācijas profesionālo novirzienu un darbības sfēru (jomu);
 - 5.7.2.3. 3.jautājums satur konkrētas prasības, tehniskas normas un praktiskus uzdevumus;
- 5.7.3. jautājumi eksāmenu biļetē tiek saistīti tā, lai vispusīgi pārbaudītu spēkā esošo standartu, normatīvo aktu prasības, nepieciešamās zināšanas un prasmes;
- 5.7.4. biļetes katram sertifikācijas profesionālo novirzienam un darbības sfērai (jomai) un līmenim apstiprina SD direktors. Periodiski, vai vismaz vienu reizi gadā SD direktors, piesaistot attiecīgās jomas eksaminācijas ekspertus, organizē eksāmena metodoloģijas un eksaminācijas jautājumu izskatīšanu, aktualizēšanu; pēc atklāto neatbilstību novēršanas tos atkārtoti apstiprina shēmas komiteja;
- 5.8. Eksperts, sākoties eksāmenam, izskaidro pretendentiem eksāmena norisi, laiku un kārtību. Rakstiskā eksāmena paredzētais laiks ir 90 minūtes.
- 5.9. Pēc eksāmena eksperts, vēlākais nākamajā dienā, paziņo eksāmena rezultātus un iesniedz SD direktoram eksaminācijas protokolus.

6. Eksāmena norise

- 6.1. Eksāmens notiek atsevišķā telpā ar normāliem darba apstākļiem: normām atbilstošu telpu apgaismojumu, telpa izolēta no apkārtnes trokšņiem, eksaminējamie šķirti, lai netraucētu eksaminācijas procesā, u.c. Maksimālais eksaminējamo skaits telpā - 6 pretendenti.
- 6.2. Ierodoties uz eksāmenu, pretendents uzrāda eksaminācijas komisijai personu apliecinošu dokumentu (pase, ID karte), atsevišķā veidlapā parakstās par konfidencialu eksaminācijas materiālu neizpaušanu.
- 6.3. Eksaminācijas komisija, eksāmenam sākoties, izskaidro eksāmena norisi, laiku un kārtību.
- 6.4. Eksaminācija tiek veikta pēc 10 (desmit) ballu sistēmas. Minimālais ballu skaits, pie kura kandidāta zināšanas un prasme tiek vērtētas, kā atbilstošas ir 6 (sešas) balles.

- 6.5. Pretendenta zināšanu novērtēšana notiek pēc eksāmena biļešu sistēmas. Katram sertifikācijas profesionālam novirzienam un darbības sfērai (jomai) ir savs eksāmena jautājumu (biļešu) komplekts atbilstošam līmenim.
- 6.6. Eksāmena biļetē jautājumi ir atbilstoši izvēlētajai darbības sfērai, profesionālajam novirzienam un līmenim. Eksaminācijas komisijas priekšsēdētājs noskaidro, vai eksāmena norise un visi eksāmena jautājumi ir saprotami.
- 6.7. Kandidātam, kas pretendē uz sertifikāta iegūšanu reglamentētajā sfērā „Elektroietaišu izbūves darbu vadīšanā” un „Elektroietaišu izbūves darbu būvuzraudzībā” tiek veikta zināšanu un kompetences pārbaude nereglamentētajā sfērā „Elektroietaišu izbūve” iekļaujot izvēlētajai sfērai atbilstošus pārbaudes jautājumus eksāmenu biļetēs.
- 6.8. Sagatavošanas laikā pretendents parakstās uz eksaminācijas biļetes, veic pierakstus izsniegtajā speciālajā apdomāšanās lapā. Eksāmena laikā aizliegts lietot mobilos telefonus, datorus, savā starpā sarunāties.
- 6.9. Pēc atbilžu rakstiskas sagatavošanas pretendents nodod ekspertiem eksaminācijas biļeti un sagatavošanās lapu. Galīgo vidējo vērtējumu eksperti ieraksta eksaminācijas protokolā, to apstiprinot ar saviem parakstiem. Sertifikācijas departamenta direktors piedalās kā procesa novērotājs.
- 6.10. Ja pretendents kādā no sertifikācijas jomām eksāmenu nokārto nesekmīgi (saņemot atzīmi zemāku par 6), pretendents šajā jomā netiek sertificēts. Eksaminācijas komisijas priekšsēdētājs paskaidro, kāpēc pretendenta zināšanas novērtētas kā neatbilstošas sertifikācijas prasībām. Vērtējumu ar saviem parakstiem apliecina visi eksperti, kas piedalās eksaminācijas procesā. Ar to tiek iepazīstināts arī pretendents. Sertifikācijas eksaminācijas protokolu skatīt Kvalitātes nodrošināšanas Rokasgrāmatas sadaļā KRGP.01.09.R.
- 6.11. Ja pretendents nav nokārtojis kompetences pārbaudi (eksāmenu), LEB SD direktors pieņem lēmumu par kompetences novērtēšanas termiņa pagarināšanu un informē pretendentu par atkārtotu iespēju nokārtot pārbaudi, norādot pārbaudes norises vietu un laiku.
- 6.12. Ja pretendents atkārtoti nav nokārtojis MK Nr.610 noteikumu 19.4.1. apakšpunktā minēto pārbaudi, LEB SD direktors pieņem lēmumu par personas kompetences neatbilstību un paziņo to pretendentam Paziņošanas likumā noteiktajā kārtībā.
- 6.13.¹ Personai ir tiesības atkārtoti pretendēt uz MK Nr.610 noteikumu 19.4.1. apakšpunktā minēto kompetences pārbaudi **ne agrāk kā sešus mēnešus** pēc lēmuma pieņemšanas par personas kompetences neatbilstību.
- 6.14. LEB SD direktors pieņem lēmumu par:
 - 6.14.1. būvspeciālista sertifikāta piešķiršanu vai būvspeciālista sertifikāta darbības sfēru papildināšanu piecu dienu laikā pēc testa specialitātē vai dokumentu izvērtēšanas, ja personas kompetence novērtēta saskaņā MK Nr.610 noteikumu 16.1.1., 16.1.2. vai 17.1.1. apakšpunktu;
 - 6.14.2. būvspeciālista sertifikāta piešķiršanu vai būvspeciālista sertifikāta darbības sfēru papildināšanu 14 dienu laikā pēc rakstiskā eksāmena specialitātē, praktiskā uzdevuma

vai cita pārbaudījuma izpildes, ja personas kompetence novērtēta saskaņā ar saskaņā MK Nr.610 noteikumu 16.1.2., 16.2. vai 17.2. apakšpunktu.

6.15. Lēmums par būvspeciālista sertifikāta piešķiršanu vai darbības sfēru papildināšanu:

- 6.15.1. tiek sagatavots Būvniecības informācijas sistēmas būvspeciālistu reģistrā;
- 6.15.2. parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.

7. Eksāmena atbilžu vērtējums

7.1. Eksāmena atbilžu izvērtējumu veic eksāmenu komisija.

7.2. Eksāmenu komisijas vērtējumi ir objektīvi izslēdzot interešu konfliktus un neietekmējamību (neatkarību, brīvību no interešu konflikta, brīvību no nosliecēm, brīvību no aizspriedumiem, neitralitāti, godīgumu, atsaucību, taisnīgumu, spēja atšķirt, līdzsvarotība).

7.3. Eksāmens tiek vērtēts pēc 10 (desmit) ballu sistēmas. Eksperti izmanto šādu vērtēšanas skalu, pārbaudes rezultātus novērtē pēc 10 ballu sistēmas, kur:

7.3.1. **A. Augsts (izcils) apguves līmenis:**

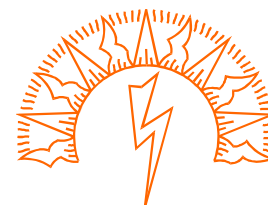
9-10 balles pretendents iegūst, ja ir:

- apguvis zināšanas un prasmes tādā līmenī, ka var, ne tikai ar izpratni uztvert, iegaumēt, reproducēt un izmantot pēc parauga līdzīgā situācijā, bet arī spēj tās patstāvīgi radoši izmantot, t.i., pārnest viņam vēl nezināmās situācijās;
- prot risināt dažādas problēmas, pamatot un loģiski argumentēt domu, saskatīt un izskaidrot likumsakarības;
- spēj atsevišķās zināšanas un prasmes sintezēt vienotā pasaules ainā, pareizi samērot zināšanas ar realitāti un lietot tās dzīvē;
- spēj patstāvīgi formulēt un paust savu attieksmi, izteikt viedokli, definēt vērtību kritērijus, paredzēt attiecīgās rīcības sekas, prot cienīt un novērtēt atšķirīgus viedokļus;
- augstā līmenī ir attīstījis domāšanu un intelektuālā darba prasmes.

7.3.2. **B. Optimāls apguves līmenis:**

6-8 balles pretendents iegūst, ja ir:

- ar izpratni pilnā apjomā vai tuvu tam var reproducēt mācību materiālu, saskata likumsakarības un problēmas, atšķir būtisko no mazsvarīgā; prot zināšanas un prasmes izmantot pēc parauga, analogijas vai pazīstamās situācijās, risina tipveida un kombinētus mācību uzdevumus;
- uzdoto veic apzinīgi, parāda labus dotumus un spējas, kā arī attīstītas gribas īpašības;
- mācību vielas pamatjautājumos pauž personisku attieksmi, taču vairāk konstatācijas nekā analīzes līmenī, parāda pietiekami attīstītas sadarbības un saziņas prasmes.

7.3.3. C. Viduvējs apguves līmenis:

4-5 balles pretendents iegūst, ja:

- ir iepazinis norādīto mācību literatūru, prot atšķirt būtisko no nebūtiskā, zina un var definēt jēdzienus, likumus, pamat teorijas un likumsakarības, formulēt atpazīšanas noteikumus, risina tipveida uzdevumus;
- mācību vielu izklāsta pietiekami skaidri un saprotami, spriež un secina loģiski;
- mācībās izmanto tradicionālas izziņas metodes, parāda izpildītāj spējas;
- var izteikt personisko attieksmi uz iegaumētā mācību materiāla pamata.

7.3.4. D. Vājš apguves līmenis:

1-3 balles pretendents iegūst, ja:

- spēj mācību vielu tikai uztvert un atpazīt, bet iegaumēt un reproducēt var nepietiekamu apgūstamā apjomu (mazāk nekā 50 %), risina primitīvus uzdevumus tikai pēc parauga labi
- pazīstamās situācijās, bieži kļūdās;
- mācību vielu izklāsta juceklīgi, neloģiski, citiem nesaprotami, neatšķir būtisko no mazsvarīgā;
- personīgo attieksmi spēj paust epizodiski vai arī nav sava viedokļa.

Katrs eksaminācijas komisijas eksperts eksaminācijas lapā ieraksta savu vērtējumu (atzīmi), komisijas priekšsēdētājs ieraksta protokolā vidējo no visu ekspertu vērtējumiem. Eksāmens ir sekmīgi nokārtots, ja novērtējumā vidējā atzīme nav zemāka par 6 (sešām) ballēm.

8. Pretenzijas, sūdzības un apelācija

8.1. Sūdzība jāiesniedz LEB SD direktoram 10 darbdienu laikā pēc saņemtā lēmuma vai kompetences pārbaudes, to reģistrē LEB SD Kvalitātes speciālists.

8.2. Visā sūdzības izskatīšanas procesā tiek ievērota konfidencialitāte. Ja sūdzības iesniedzējs nav apmierināts ar LEB SD direktora lēmumu, tad 10 darbdienu laikā pēc lēmuma saņemšanas var iesniegt apelāciju LEB SD direktoram, kuru izskata LEB SD Personāla sertifikācijas padome.

8.3. Sūdzības un apelācijas izskata LEB SD direktors un eksperts, kas nav saistīts ar sūdzību/apelācijas iesniedzēju. Pēc sūdzības/apelācijas izskatīšanas LEB SD direktors sagatavo paziņojumu iesniedzējam par izskatīšanas procesa pabeigšanu, pieņem lēmumu un sniedz rakstisku paziņojumu, ko nosūta LEB SD Kvalitātes speciālists.

8.4. Pretendents, kandidāts vai sertificētā persona var iesniegt sūdzību/ pretenziju, ja nav apmierināts par:

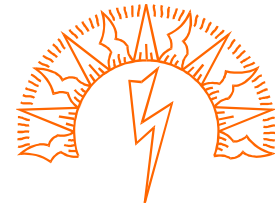
8.4.1. ekspertu darbību,

8.4.2. iesniegto dokumentu izskatīšanas rezultātiem;

8.4.3. eksaminācijas norisi.

8.5. Pretenziju un sūdzību var iesniegt arī darba devējs, kā arī darba pasūtītājs vai citas ieinteresētās personas, ja ir neapmierinātas ar kandidāta darba rezultātiem un tie neatbilst sertifikācijas noteiktām prasībām.

Latvijas Elektriķu brālības Sertifikācijas departaments
A.Deglava iela 66, 5.st., Rīga, LV-1035
tālr. 67845425
e-pasts – lebsert@latnet.lv, <http://www.leb.lv>

- 8.6. Sertificētā persona var iesniegt apelāciju par:
 - 8.6.1. LEB SD pieņemtajiem lēmumiem;
 - 8.6.2. ekspertu komisijas pieņemtajiem lēmumiem;
 - 8.6.3. citiem LEB SD lēmumiem, kas attiecas uz sertificēto personu.
- 8.7. Uz mutvārdos sniegtām sūdzībām, pretenzijām vai priekšlikumiem, ja tas iespējams, LEB SD direktors sniedz tūlītēju atbildi.
- 8.8. Sūdzības, pretenziju un apelācijas izskatīšanas process saskaņā ar Kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmatas sadaļu DI.01.02.03. un sūdzību izskatīšanas kārtība KRG.02.